

Brüssel, 20.5.2020
COM(2020) 553 final

KOMISJONI ARUANNE

Malta

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruanne

KOMISJONI ARUANNE

Malta

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud aruanne

1. SISSEJUHATUS

20. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli aktiveerimise kohta. Määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikes 1, artikli 6 lõikes 3, artikli 9 lõikes 1 ja artikli 10 lõikes 3 ning määruse (EÜ) 1467/97 artikli 3 lõikes 5 ja artikli 5 lõikes 2 sätestatud klausel hõlbustab eelarvepoliitika koordineerimist tõsise majandussurutise korral. Komisjon jagas oma teatises nõukoguga seisukohta, et arvestades COVID-19 puhangust tingitud eeldatavat tõsist majandussurutist, võimaldab praegune olukord klausli aktiveerida. Liikmesriikide rahandusministrid nõustusid 23. märtsil 2020 komisjoni hinnanguga. Üldise vabastusklausli aktiveerimine võimaldab ajutiselt kõrvale kalduda keskpika perioodi eelarveeesmärgi saavutamiseks nõutavast kohandamiskavast, tingimusel et see ei ohusta riigi rahanduse jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis. Parandusliku osa puhul võib nõukogu teha komisjoni soovitusel alusel ka otsuse võtta vastu muudetud eelarvekurss. Üldine vabastusklausel ei peata stabiilsuse ja kasvu pakti kohaseid menetlusi. See võimaldab liikmesriikidel kalduda kõrvale tavapäraselt kohaldatavatest eelarvenõuetest ja võimaldab samal ajal komisjonil ja nõukogul võtta pakti raames vajalikke poliitika koordineerimise meetmeid.

Andmed, mille Malta ametiasutused esitasid 31. märtsil 2020 ja mille Eurostat seejärel kinnitas,¹ näitavad, et Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk oli 2019. aastal 0,5 % SKPst, samal ajal kui valitsemissektori koguvõlg oli 43,1 % SKPst. 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt kavandab Malta 2020. aastal eelarvepuudujäägiks 7,5 % SKPst ja võlatasemeks 54,5 % SKPst.

2020. aastaks kavandatud eelarvepuudujääk on esmapilgul usutav tõend ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta, nagu on määratletud stabiilsuse ja kasvu paktis.

Seepärast on komisjon koostanud käesoleva aruande, milles analüüsitakse, kas Malta täidab asutamislepingu kohast eelarvepuudujäägi kriteeriumi. Võlakriteeriumi võib pidada täidetuks, kui võla suhe jääb allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 60 % SKPst. Selles võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid ja COVID-19 pandeemiast tingitud suurt majandusšokki.

---

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>

Tabel 1. Valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg (% SKPst)

		2016	2017	2018	2019	2020 KOM	2021 KOM
Eelarvepuudujäägi kriteerium	Valitsemissektori eelarvepositsioon	1,0	3,3	1,9	0,5	-6,7	-2,5
Võlakriteerium	Valitsemissektori koguvõlg	55,5	50,3	45,6	43,1	50,7	50,8

Märkus: Eurostat, komisjoni 2020. aasta kevadprognoos

2. EELARVEPUUDUJÄÄGI KRITEERIUM

Stabiilsusprogrammi kohaselt jõuab Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk 2020. aastal 7,5 %ni SKPst, mis ületab oluliselt aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst.

Aluslepingu kontrollväärtuse kavandatud ületamine 2020. aastal on erandlik, kuna selle põhjuseks on tõsine majandussurutus. Võttes arvesse COVID-19 pandeemia mõju, prognoositakse komisjoni 2020. aasta kevadprognoosis, et reaalne SKP väheneb 2020. aastal 5,8 %.

Aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse kavandatud ületamine oleks ajutine, tuginedes komisjoni 2020. aasta kevadprognoosile, mille kohaselt langeb valitsemissektori eelarve puudujääk 2021. aastal alla 3 % SKPst. Kuid need prognoosid on äärmiselt ebakindlad.

Kokkuvõttes ületab 2020. aastaks kavandatud eelarvepuudujääk oluliselt aluslepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst. Kavandatud ülejääki peetakse asutamislepingu ning stabiilsuse ja kasvu pakti sätete seisukohast erandlikuks, samas kui ülejääki peetakse praegu ajutiseks. Seega näitab analüüs, et esmapilgul ei ole asutamislepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/97 sätestatud eelarvepuudujäägi kriteerium täidetud.

3. ASJAOMASED TEGURID

Aluslepingu artikli 126 lõikes 3 on sätestatud, et juhul kui liikmesriik ei vasta ühele või mõlemale kriteeriumile, peab komisjon koostama aruande. Aruandes tuleb võtta „arvesse ka seda, kas eelarvepuudujääk ületab riigi investeerimiskulutused, samuti kõiki muid asjassepuutuvaid tegureid, kaasa arvatud liikmesriigi keskmise pikkusega perioodi majandus- ja eelarveseisund“.

Neid tegureid on lisaks selgitatud määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikes 3, milles on samuti sätestatud, et asjakohast tähelepanu tuleb pöörata „kõikidele teistele teguritele, mis on asjaomase liikmesriigi arvates olulised, et põhjalikult hinnata puudujäägi- ja võlakriteeriumide järgimist, ning millest liikmesriik on nõukogule ja komisjonile teada andnud“.

Praeguses olukorras on peamine lisategur, mida tuleb 2020. aasta puhul arvesse võtta, COVID-19 pandeemia majanduslik mõju. Pandeemial on väga arvestatav mõju eelarveseisundile ja see põhjustab väga ebakindlaid väljavaateid. Pandeemia on viinud ka üldise vabastusklausli aktiveerimiseni.

3.1. COVID-19 pandeemia

COVID-19 pandeemia on põhjustanud suure majandusšoki, millel on märkimisväärne negatiivne mõju kogu Euroopa Liidus. Mõju SKP kasvule sõltub nii pandeemia kestusest kui

ka meetmetest, mida võetakse riiklike ametiasutuste poolt ning Euroopa ja ülemaailmsel tasandil selle leviku aeglustamiseks, tootmisvõimsuse kaitsmiseks ja kogunõudluse toetamiseks. Liikmesriigid on juba võtnud või võtmas eelarvemeetmeid, et suurendada tervishoiusüsteemide suutlikkust ning aidata eriti palju kannatanud üksikisikuid ja majandussektoreid. Vastu on võetud ka märkimisväärsed likviidsust toetavad meetmed ja muud tagatised. Kui üksikasjalikumast teabest ei tulene teisiti, peavad pädevad statistikaasutused uurima, kas need meetmed avaldavad vahetut mõju valitsemissektori eelarve tasakaalule või mitte. Koos majandustegevuse vähenemisega suurendavad need meetmed märkimisväärselt valitsemissektori eelarve puudujääki ja võlapositsiooni.

3.2. Keskpika perioodi majandus seisund

Malta SKP reaalkasv oli 2018. aastal 7,3 % ja 2019. aastal 4,4 % tänu sisenõudlusele, mida toetasid tugev eratarbimine ja investeringud. 2020. aastal mõjutab COVID-19 pandeemia tõsiselt Malta majandust. Stabiilsusprogrammis prognoositakse, et SKP väheneb 2020. aastal ligikaudu 5,5 %, enne kui see 2021. aastal mõnevõrra taastub. Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks SKP vähenema ligikaudu 5,75 %. Prognooside kohaselt väheneb vähemoluliste ettevõtete sulgemise tõttu eratarbimine. Ka investeringud peaksid vähenema, hoolimata mitme suuremahulise investeerimisprojekti jätkumisest tervishoiu ja taristu valdkonnas. Nõrk väliskeskkond toob prognooside kohaselt kaasa teenuste ekspordi märkimisväärse vähenemise, mis näitab ka turismi seiskumist. Impordi kokkutõmbumine on väiksem, olles peamiselt tingitud kahanevast sisenõudlusest. See on leevendav tegur Malta eelarvepuudujäägi kriteeriumi täitmise hindamisel 2020. aastal.

Majandus peaks taastuma 2021. aastal, mil üldiste piirangute leevendamine peaks sisenõudlust taas stimuleerima. Malta on siiski väike avatud majandusega riik ning seetõttu sõltuvad tema majandusväljavaated suuresti ülemaailmsest ebakindlusest ja kaubanduspartnerite tulemustest. Keskpikas perspektiivis peaks Malta majanduskasv jätkuma hoogsamalt kui liidu keskmine. Malta potentsiaalset majanduskasvu toetab rahvaarvu kasv, kapitali akumulatsioon ja tootlikkuse suurenemine.

3.3. Keskpika perioodi eelarvepositsioon

Malta suhtes kohaldatakse stabiilsuse ja kasvu ennetuslikku osa ning 2019. aastal pidi Malta tagama oma keskpika perioodi eelarve-eesmärgi (struktuurselt tasakaalus eelarve) jätkuva täitmise. Tegelik andmete ja komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi põhjal osutavad mõlemad sambad mõningasele kõrvalekaldumisele. Konkreetsemalt ületas avaliku sektori netokulude kasv kulude kasvu eesmärgi raames lubatud määra ning struktuurne eelarvepositsioon halvenes 2019. aastal rohkem kui lubatud struktuurne halvenemine. Üldhinnangu kohaselt esines 2019. aastal seega mõningast kõrvalekaldumist stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete täitmisest.

Malta 2020. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt halveneb riigi rahanduse olukord tunduvalt, nii et 2019. aasta ülejäägist 0,5 % SKPst saab seoses COVID-19 pandeemiaga puudujääk 7,5 % SKPst. Eelarvepakett pandeemia negatiivse mõjuga võitlemiseks ulatub hinnanguliselt 4,1 %ni SKPst, keskendudes palgalisadele, spetsiaalsetele sotsiaaltoetustele ja täiendavatele tervishoiukulutustele. Peale selle lükkas valitsus maksustamise edasi ja pakkus tagatise ligikaudu 2,8 % ulatuses SKPst. Sellega seoses peavad statistikaasutused uurima, kas mõju eelarvele on vahetu või mitte. See puudujääk osutab ka tulude eeldatavale vähenemisele, mis tuleneb peamiselt kodumajapidamiste tarbimise vähenemisest. Prognoosi kohaselt väheneb

eelarvepuudujääk 2021. aastal 3,6 %ni SKPst. See prognoos sõltub suurel määral majanduse eeldatavast, peamiselt sisenõudlusele toetuvast tagasihoidlikust elavnemisest, mis peaks tarbimise taastudes toetama nii otsestest maksudest saadavat tulu kui ka kaudseid makse, mis näitavad tööturu olukorra paranemist. Valitsemissektori kulud peaksid vähenema, kuna ajutine poliitika toetusvahend on otsa saanud. Keskpikas perspektiivis on stabiilsusprogrammis võetud kohustus viia võla suhe SKPsse tagasi langustendentsi ja pöörduda tagasi keskpika perioodi eelarve-eesmärgi juurde, milleks on struktuurselt tasakaalus eelarve.

4.4. Muud tegurid, mille liikmesriik on välja pakkunud

12. mail 2020 edastasid Malta ametiasutused kirja, mis puudutas asjaomaseid tegureid kooskõlas määruse (EÜ) nr 1467/97 artikli 2 lõikega 3. Eelmistes punktides esitatud analüüs üldjoontes juba hõlmab ametiasutuste väljapakutud põhitegureid. Eespool nimetatata täiendavad tegurid on seotud eelarveraamistiku tugevdamisega, eelkõige kulude läbivaatamise institutsionaliseerimisega.

4. JÄRELDUSED

Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks Malta valitsemissektori eelarvepuudujääk suurenema 2020. aastal 7,5 %ni SKPst, mis ületab oluliselt asutamislepingus sätestatud kontrollväärtust 3 % SKPst. Kontrollväärtuse kavandatud ületamist peetakse erandlikuks ja seda peetakse praegu ajutiseks.

Kooskõlas aluslepingu ning stabiilsuse ja kasvu paktiga analüüsi käesolevas aruandes ka asjakohaseid tegureid. Kuna kavandatud puudujääk ületab suuresti 3 % SKPst, ja võttes arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, näitab analüüs, et asutamislepingus ja määruses (EÜ) nr 1467/1997 määratletud eelarvepuudujäägi kriteerium ei ole täidetud.